EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 18

LIITE

asiakirjaan

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle

Digitaalisen vuosikymmenen tila 2025: EU:n omavaraisuuden ja digitaalisen tulevaisuuden rakentaminen jatkuu

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

MAARAPORTTI 2025

Liettua

Tiivistelmä

Liettuassa on erinomainen 5G-verkkojen kattavuus ja dynaaminen startup-ekosysteemi, mutta maalla on edelleen haasteita kiinteän erittäin suuren kapasiteetin verkon (VHCN) kattavuuden laajentamisessa erityisesti maaseutualueilla. Liettua asemoi itsensä puolijohteisiin ja kvanttiteknologiaan erikoistuneeksi toimijaksi ja hyödyntää tässä vahvaa laserteollisuuttaan.

Liettuan panos digitaaliseen vuosikymmeneen on hyvin kunnianhimoinen, ja maa on asettanut 12 kansallista tavoitetta, joista 92 prosenttia on linjassa EU:n vuoden 2030 tavoitteiden kanssa. Maa noudattaa kehityspolkujaan kohtalaisen hyvin, ja 71 prosenttia niistä etenee suunnitellusti (analysoiduista kahdeksasta keskeisestä suorituskykyindikaattorista seitsemälle indikaattorille vuonna 2024 määriteltyjen kehityspolkujen perusteella). Liettua vastasi 25 prosenttiin komission vuonna 2024 antamista kahdeksasta suosituksesta tekemällä joitakin muutoksia uusilla toimenpiteillä.

Liettua suoriutuu hyvin mobiiliyhteyksien osalta, sillä 5G-verkkojen kattavuus on lähes täydellinen ja infrastruktuuri-investointeja jatketaan. Kiinteän laajakaistan käyttöönotto on kuitenkin edelleen epätasaista erityisesti maaseutualueilla. Kehittyneiden digitaaliteknologioiden, kuten pilvipalvelujen, tekoälyn ja data-analytiikan, käyttöönotto on edelleen jäljessä kohdennetuista tukijärjestelmistä huolimatta. Startup-ekosysteemi kasvaa, vaikka scale-up-yrityksiä koskevat toimet ja yksityisen pääoman saatavuus ovat edelleen vaatimattomalla tasolla. Digitaalisten julkisten palvelujen saatavuus oli Liettuassa vuonna 2024 edelleen hyvä, ja palvelujen tukena oli keskitettyjä alustoja ja kehittynyt sähköisen terveydenhuollon järjestelmä. Digitaitojen kehittämistä tuetaan kansallisilla ohjelmilla, joissa keskitytään haavoittuvassa asemassa oleviin ja aliedustettuihin ryhmiin. Kestävän kehityksen osalta maa pilotoi ilmastotoimia koskevia digitaalisia välineitä startup-rahoituksen ja puhtaita teknologioita koskevien aloitteiden avulla, mutta kattavaa vihreää digitaalistrategiaa ei vielä ole saatu aikaan. Kyberturvallisuus on Liettuassa strateginen painopiste, jota vahvistetaan kansallisella ohjelmalla ja 5G-välineistön täytäntöönpanon avulla.

Digitaalisen vuosikymmenen keskeinen suorituskykyindikaattori[1]	Liettua				EU		Digitaalisen vuosikymmenen tavoite vuoteen 2030 mennessä	
	DESI 2024 (vuodelta 2023)	DESI 2025 (vuodelta 2024)	Vuotuinen edistyminen	Kansallinen kehityspolku 2024 (3)	DESI 2025	Vuotuinen edistyminen	LT	EU
Kiinteän erittäin suuren kapasiteetin verkon (VHCN) kattavuus	78,1 %	78,3 %	0,3 %	84,0 %	82,5 %	4,9 %	98,0 %	100 %
Kuitu kiinteistöön (FTTP) -yhteyksien kattavuus	78,1 %	78,3 %	0,3 %	–	69,2 %	8,4 %	–	–
5G-verkkojen kokonaiskattavuus	98,9 %	99,7 %	0,9 %	92,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Reunasolmut (arvio)	5	10	100,0 %	–	2 257	90,5 %	–	10 000
Pk-yritykset, joissa digitaaliteknologian käyttöaste on vähintään perustasoa (2)	–	66,3 %	2,0 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvipalvelut	33,6 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tekoäly	4,9 %	8,8 %	80,2 %	12,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Data-analytiikka	40,5 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tekoäly tai pilvipalvelut tai data-analytiikka	53,5 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Yksisarviset	3	3	0,0 %	3	286	4,4 %	6	500
Vähintään perustason digitaidot	52,9 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat	4,9 %	5,3 %	8,2 %	5,3 %	5,0 %	4,2 %	6,9 %	~10 %
Sähköisen tunnistamisen järjestelmästä ilmoitettu		Kyllä						

Digitaaliset julkiset palvelut kansalaisille	86,7	87,9	1,3 %	86,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaaliset julkiset palvelut yrityksille	95,9	92,5	–3,6 %	95,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Pääsy sähköisiin terveystietoihin	95,4	95,4	0,0 %	100,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Ks. kuvaus indikaattoreista ja muut mittarit menetelmää koskevassa huomautuksessa.
(2) Asiakirjassa DESI 2025 esitetään digitaaliteknologian käyttöastetta kuvaavan indeksin versio 4, joka on verrattavissa asiakirjassa DESI 2023 esitettyyn (vuoden 2022) vastaavan indeksin arvoon vuotuisen edistymisen laskemiseksi. Se ei ole vertailukelpoinen indeksin versioon 3 perustuvan kansallisen kehityspolun kanssa.
(3) Kansallisen kehityspolun arvo, jos se sisältyy kansalliseen etenemissuunnitelmaan ja jos indikaattori mitattiin asiakirjassa DESI 2025 (vuosi 2024).

Digitaalista vuosikymmentä koskevan vuoden 2025 erityiseurobarometrin mukaan 77 prosenttia Liettuan kansalaisista on sitä mieltä, että julkisten ja yksityisten päivittäispalvelujen digitalisaatio helpottaa heidän elämäänsä. Viranomaisten toimien osalta vastaajista 90 prosenttia pitää tärkeänä torjua ja lieventää verkossa levitettävien valeuutisten ja disinformaation ongelmaa. Kilpailukyvyn osalta 79 prosenttia pitää tärkeänä varmistaa, että eurooppalaiset yritykset voivat kasvaa maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiksi alansa eurooppalaisiksi huipuiksi.

Teknologisen johtoaseman ansiosta kilpailukykyinen, omavarainen ja resilientti EU

Vuonna 2024 Liettua vahvisti asemaansa alueellisena edelläkävijänä mobiiliyhteyksien alalla ja saavutti 5G-verkon lähes täydellisen kattavuuden kotitalouksissa. Kiinteän erittäin suuren kapasiteetin verkon (VHCN) käyttöönotto, erityisesti valokuituverkon käyttöönotto maaseutualueilla, edellyttää kuitenkin edelleen kohdennettuja julkisia investointeja. Erittäin suuren kapasiteetin verkon infrastruktuurin laajentamiseksi on käynnissä kaksi merkittävää valtion rahoittamaa hanketta, joita tuetaan elpymis- ja palautumistukivälineestä ja EAKR:stä. Hankkeissa suunnitellaan vedettävän yli 2 000 kilometriä valokuitukaapelia ja rakennettavan 60 uutta tornia. Yritysten digitalisaation nopeuttamiseksi Liettua lisäsi tukea toimenpiteellä VST-1, jonka tarkoituksena on edistää yritysten digitalisaatiota. Siinä hyödynnetään erityisesti pk-yritysten digitalisaatioon käytettäviä arvoseteleitä, kiihdyttämöitä ja eurooppalaisten digitaali-innovaatiokeskittymien kansallista verkostoa. Tekoälyn, pilvipalvelujen ja data-analytiikan käyttöönotto on kuitenkin edelleen epätasaista, ja kyselytutkimuksissa on noussut esiin menettelyjen monimutkaisuus ja digiasioita koskevan tietämyksen puute. Liettua syvensi rooliaan kehittyvien teknologioiden alalla GreenTech Hub -keskittymän ja puolijohteisiin ja kvanttilaskentaan tehtyjen laseriin perustuvien panostusten avulla sekä sitoutumalla ALT-EDIC-konsortioon. Kyberturvallisuutta vahvistettiin merkittävästi saattamalla NIS 2 -direktiivi kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöä, 5G-verkon luotettavuuteen keskittyvällä kansallisella ohjelmalla ja lisäämällä investointeja julkisen sektorin kyberresilienssiin.

EU:n kansalaisten ja yhteiskunnan suojeleminen ja valtaistaminen

Liettua suoriutuu edelleen hyvin digitaalisten julkisten palvelujen alalla, ja sekä kansalaisille että yrityksille tarkoitettujen palvelujen saatavuus on korkealla tasolla. Pääsy sähköisiin terveystietoihin on edelleen EU:n kärkitasoa, ja käynnissä olevilla sähköisten terveyspalvelujen järjestelmän uudistuksilla pyritään laajentamaan kattavuutta ja parantamaan tietojen yhteentoimivuutta. Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden työllisyys parani vuonna 2024, mutta väestökehityksen aiheuttamat paineet ja riippuvuus ulkomaisista osaajista ovat edelleen keskeisiä rakenteellisia haasteita. Osaamisen kehittämistä tukevia toimenpiteitä ovat ammatillinen uudelleenkoulutus, Talent-Reach-aloite ja Diaspora Youth -harjoittelupaikat. Digitaalisen osallisuuden osa-alueella Liettua on tehnyt merkittäviä investointeja ikääntyneille henkilöille ja haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille suunnattuihin ohjelmiin, muun muassa kansalliseen ”ketään ei jätetä jälkeen” -kampanjaan ja kansalaisjärjestöjen ja ikäihmisten yliopistojen johtamiin koulutustoimiin. Niitä täydennetään etenemissuunnitelman

mukaisilla koulutusaloitteilla, kuten opettajille suunnatulla koulutusteknologiaa koskevalla EdTech-aloitteella ja matalan osaamistason aikuisille tarkoitetuilla osaamisen kehittämisohjelmilla, mutta digitaitoja koskevan tavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä on edistyttävä vielä nopeammin.

Digitaalisen transformaation avulla älykästä viherryttämistä

Digitaalisen ja ympäristösiirtymän yhteensovittamisessa Liettua on alkuvaiheessa. Maalla ei ole täysin integroitua vihreää ja digitaalista strategiaa, mutta kohdennettuja toimia käynnistetään erityisesti tukemalla startup-yrityksiä, jotka kehittävät ilmaston kannalta merkityksellisiä digitaalisia ratkaisuja. Toimenpide VST-3, jolla kannustetaan yrityksiä siirtymään ilmastoneutraaliin talouteen, on mahdollistanut sen, että 170 startup-yritystä voi kehittää tekoälyyn perustuvien älykkäiden asuntojärjestelmien ja automatisoitujen työnkulkualustojen kaltaisia välineitä.

GreenTech Hub -keskittymä vahvistaa aktiivisesti puhtaan teknologian ekosysteemiä ohjaamalla älykkäiden verkkojen, sähköisen liikenteen ja esineiden internetin kaltaisten teknologioiden parissa työskenteleviä yrityksiä käyttämään eurooppalaisten digitaali-innovaatiokeskittymien palveluja. Tulevan kansallisen digitaalistrategian odotetaan lisäävän koordinointia.

Digitaalista vuosikymmentä koskeva kansallinen strateginen etenemissuunnitelma

Liettua toimitti alustavan digitaalista vuosikymmentä koskevan kansallisen etenemissuunnitelmansa 13. maaliskuuta 2024. Digitaalipolitiikkaa ei tuolloin koordinoitu keskitetysti, vaan kukin ministeriö vastasi omasta toimialastaan. Vastauksena etenemissuunnitelman ja vuoden 2024 maaraportin valmistelussa havaittuihin haasteisiin hallitus hyväksyi heinäkuussa 2024 päätöksen kansallisen digitaalistrategian laatimisesta vuosiksi 2026–2040. Tällä uudella monialaisella strategialla pyritään keskittämään hallintoa, yhdenmukaistamaan rahoitusta ja korjaamaan puutteita muun muassa puolijohteiden ja reunasolmujen aloilla. Ohjelman kehittämisen ohjaamiseksi vuoden 2025 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana toteutetaan perusteellinen analyysi. Kansalliset viranomaiset aikovat mukauttaa etenemissuunnitelmaa myöhemmin.

Liettuan kansalliseen strategiseen etenemissuunnitelmaan kuuluu kaikkiaan 26 toimenpidettä, joiden budjetti on 1,5 miljardia euroa (1,9 % Liettuan BKT:stä vuonna 2024).

Digitaalialan rahoitus ja hankkeet

Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelman määrärahoista 23 prosenttia[1] (724 miljoonaa euroa) on osoitettu digitalisaatioon. Lisäksi koheesiopolitiikan rahoituksesta on osoitettu 280 miljoonaa euroa[2] (4 % Liettuan koheesiopolitiikan kokonaisrahoituksesta) maan digitaalisen transformaation edistämiseen. Liettua on kieliteknologian allianssia koskevan EDIC-konsortion jäsen. Liettua on myös EuroHPC-yhteisyrityksen ja siruyhteisyrityksen osallistujavaltio.

[1] Digitaalisia tavoitteita edistävien määrärahojen osuus on laskettu elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteen VII mukaan. Tiedot on päivitetty viimeksi 16.5.2025.
[2] Määrä sisältää kaikki investoinnit, joiden nimenomaisena tavoitteena on digitaalisen transformaation toteuttaminen tai joilla edistetään sitä merkittävästi, koheesiopolitiikan ohjelmakaudella 2021–2027. Käytetyt rahastot ovat Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto, Euroopan sosiaalirahasto plus ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto.

Liettua

Liettua on ollut mukana Best Practice Accelerator -alustassa[3] osallistumalla työpajoihin.

Digitaaliset oikeudet ja periaatteet

Erään taustatutkimuksen mukaan Liettua on toiminut suhteellisen aktiivisesti **digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevan eurooppalaisen julistuksen** täytäntöön panemiseksi. Maa on käynnistänyt yhteensä 45 aloitetta, mutta vuonna 2024 ei käynnistetty yhtään uutta aloitetta. Liettua toimii aktiivisimmin lasten ja nuorten suojelua ja voimaannuttamista digitaalisessa ympäristössä koskevalla osa-alueella. Oikeudenmukaisen digitaalisen ympäristön sekä suojatun ja turvallisen digitaalisen ympäristön osa-alueilla on toteutettu vähemmän toimia. Toimenpiteillä, joilla pyritään toteuttamaan digitaaalinen transformaatio ihmislähtöisesti, vaikuttaa olevan eniten vaikutusta käytännössä, toisin kuin turvallisuutta ja voimaannuttamista koskevilla toimenpiteillä.

Suositukset

- **Pk-yritykset:** Yksinkertaistetaan pk-yritysten digitalisaatioon myönnettävän rahoituksen saatavuutta vähentämällä monimutkaista byrokratiaa, parantamalla ohjausta ja kohdentamalla tukea matalan digitaalisen intensiteetin aloille.
- **Tekoäly:** Tehostetaan kohdennettua tukea tekoälyn käyttöönotolle erityisesti pk-yritysten keskuudessa lisäämällä tietoisuutta yritysten kannalta merkityksellisistä käyttötapauksista, parantamalla neuvontapalvelujen saatavuutta ja yksinkertaistamalla rahoitusmenettelyjä.
- **Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat:** Lisätään uudelleenkoulutusohjelmia ja naisten osallistumista tieto- ja viestintätekniikkaan koskevia toimia.
- **Kyberturvallisuus:** Jatketaan kyberturvallisuutta koskevaa työtä kehittyvien uhkien torjumiseksi, erityisesti kansalaisten tietoisuuden osalta.
- **Erittäin suuren kapasiteetin verkot:** Lisätään julkista tukea erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönotolle erityisesti maaseutualueilla.
- **Vihreä siirtymä:** Hyväksytään yhdennetty vihreä ja digitaalinen strategia, joka sisältää mitattavissa olevia tavoitteita, laaditaan mekanismeja ympäristövaikutusten seuraamiseksi ja laajennetaan ilmastotavoitteita tukevia digitaalisia ratkaisuja.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on alusta, jonka avulla jäsenvaltiot voivat jakaa kokemuksia onnistuneista toimenpiteistä sekä haasteista, joita ne ovat kohdanneet pyrkiessään saavuttamaan digitaalisen vuosikymmenen tavoitteet. Parhaat käytännöt asetetaan jäsenvaltioiden saataville BPA:n tietovaraston avulla ja niitä esitellään säännöllisesti järjestettävissä työpajoissa, joissa keskitytään tällä hetkellä kolmeen temaattiseen klusteriin: digitaitoihin, vihreään tieto- ja viestintätekniikkaan ja digitaaliteknologioiden käyttöönottoon.